

vuisse det anvendt, og hvort jeg er fuldkommen overbevist om, at det nærværende Ministerium ikke vilde bruge en saadan Frihed, men hvorved jeg ikke kan tilbageholde Udtalelsen af den Overbevistning, at der ligesaavel hos os, som det har vist sig i andre nærliggende Stater, kan findes Mænd, der ikke ville gysse tilbage for et saadant Ansvar. Derimod have vi ganske sikkert juridisk langt friere Hænder, naar vi fastholde den Linie, vi have foretegnet os, ved blot at vedtage den Form, hvorunder Grundloven skal indskrænktes til de særlige Anliggender, forudsat, at dette skal skee, og forbeholde os Beslutningen, om det skal skee, indtil vi faae selve den nye Fællesforfatning, der delvis skulde træde i Grundlovens Sted, til Forhandling her med al den Motivering, som jeg ikke tvivler om, at Ministeriet vil give os, og med den Frihed til at underhandle med samme, som jeg haaber, at Rigsdagen vil benytte, og som jeg haaber ikke vil blive uden Frugt. Det lyder vistnok meget plaussibelt at sige, at man, idet man tager Beslutning i den nærværende Sag, ikke kan afsee fra den Kundskab, som man allerede har, og den ærede Landstingsmand henviste herved baade til det foreliggende ham nu bekjendte Fællesforfatningsudkast og til det nuværende Ministerium. Der vilde være nogen Logik heri, dersom han havde sagt: dette Ministerium og dette Udkast til Fællesforfatningen er saa slet, at jeg i intet Tilfælde vil have det, og at jeg vil være sikker paa, uagtet der rimeligvis ikke vil være mere end en Uge eller to mellem de tvende Beslutninger, allerede nu at udtale den endelige Dom over det, ialtsald kun indirekte, og bekjendte og ialtsald uhyrt fordømte Udkast til en Fællesforfatning. Derimod vilde det være ganske mærkeligt at motivere det derved, at dette Fællesforfatningsudkast var saa slet, at man i intet Tilfælde kunde bruge det, og at dette Ministerium var saa godt, at man ikke vilde miste det. Det vilde være en høist særegen Maade at holde sin Haand over et Ministerium paa, at forkaste det, som ikke blot er Grundlaget for Ministeriet og et væsentligt Element i dets Program, som den ærede Taler endog sagde, at

han hilfede med Jubel, men som netop er den Deel af dets Program, det ordlydende har optaget fra Rigsdagen. Ved nu altsaa at forkaste det hvilende Grundlovsforslag, forkaster man ikke blot et væsentligt Moment i det med Jubel modtagne Program, men jeg paastaar, derved forkaster man Grundlaget, hvorpaa et tilkommende Ministerium muligt kunde danne sig, thi hvad man end mener eller ikke mener om Sværkætteligheden eller Muligheden af en Fællesstat, der skal omfatte flere Nationaliteter og Landsdele, der staae under forskjellige statsretlige Forhold, i et virkeligt constitutionelt Hele, hvorom Ingen har en ældre og dybere Tvivl end jeg, er dog saameget hævet over enhver Tvivl, at et hvilket som helst Ministerium, der nu skulde kunne danne sig, maa danne sig paa Grundlaget af Kundgjørelsen af 28de Januar 1852 og maatte altsaa betragte det som sin Opgave, ialtsald at gjøre et Forsøg paa at faae indført en Fællesforfatning, og det er jo dog soleklart, at Grundlovens Indskrænkning til at gjælde for Danmarks særlige Anliggender, er en aldeles logisk nødvendig Betingelse ikke blot for den Fællesforfatning, vi kjende af Departementstidenden, men for en hvilken som helst Fællesforfatning. Hvis det altsaa kunde skee, hvad jeg paa ingen Maade drifter mig til at sige, var en Umulighed, at der, efterat vi havde vedtaget det hvilende Grundlovsforslag, men derimod forkastet dets Ikrafttræden og derved altsaa indirekte forkastet det os da foreliggende Udkast til en Fællesforfatning, da paa Grundlaget af den nu saaledes 3die Gang vedtagne Indskrænkning af Danmarks Grundlov, kunde danne sig et nyt Ministerium med den Opgave at tilvejebringe en noget modificeret Fællesforfatning, saa vilde det derimod være aldeles umuligt, og det er, synes mig, aldeles indlysende, at der kunde danne sig noget som helst Ministerium paa Grundlag af at behynde Sagen aldeles forfra, og i saa Fald troer jeg det vilde indtræde, som den ærede foregaaende Taler yttrede, at den nu foreliggende eller muligt en endnu værre Fællesforfatning vilde hænge over os i en tynd Traad, og at denne Traad vilde bryde.